

Ambts-eed voor onderwijsbestuurders

Niet onwettig maar wel onwenselijk, zo typeert de commissie-Halsema de handel en wandel van de bestuurders van de scholengroep Amarantis. In een kamerbrief (14/2/2013) reageert minister Bussemaker op het commissierapport, in aansluiting op een brief die zij eerder naar de kamer stuurde (21/1/2013).¹ Een groot deel van de recente brief (pp. 3-8) is gewijd aan de vraag hoe de uitwassen van het 'new public management' ingedamd kunnen worden. Sinds de jaren 1980 hebben onderwijsinstellingen steeds meer ruimte gekregen om zelf vorm te geven aan het onderwijsbeleid en om bedrijfsmatig te opereren. Daardoor kon het zicht op onderliggende publieke waarden (zoals soberheid, integriteit en dienstbaarheid aan de onderwijsbelangen van de samenleving) vertroebeld raken. De commissie bepleit versterking van een gedeeld moreel bewustzijn binnen de onderwijsinstellingen. Het gaat om versterking van de bestuurlijke moraal, vermindering van zelfverrijking en (de schijn van) belangenverstrengeling en versterking van het besef van publieke dienstbaarheid. Dat betekent dat bestuurders hun handelen telkens in moreel en maatschappelijk opzicht moeten toetsen en dat ze tegenspraak moeten organiseren binnen hun organisatie. Maar ook de overheid enerzijds en de instellingen anderzijds moeten elkaar op hun publieke dienstbaarheid aanspreken.

In deze kamerbrief wordt niet alleen het standpunt van de PvdA-minister vertolkt, maar klinken ook de ervaringen door die zij in haar vorige jobs heeft opgedaan als promovendus en universitair docent Politologie, als collegelid in het gecombineerde bestuur van de UvA en de HvA en als rector van de Hogeschool van Amsterdam. In het werk van onderwijsbestuurders en interne toezichthouders moet de onderwijskwaliteit volgens Bussemaker centraal staan opdat leerlingen en studenten hun mogelijkheden ten volle kunnen ontwikkelen en een volwaardige plaats in de samenleving kunnen innemen. Het gaat om een instellingscultuur waar de bestuurders geworteld zijn in de schoolorganisatie en gericht zijn op het primaire proces.

Op bladzij 6 t/m 8 van de kamerbrief besteedt de minister aandacht aan concrete maatregelen om de *codes of governance* (de landelijke branchecodes voor goed bestuur) binnen de onderscheiden onderwijssectoren, evenals de lokale *integriteitscodes*, echt leven in te blazen. Hoe maak je dat onderwijsbestuurders professioneel en ethisch verantwoord handelen, dat ze moreel leiderschap bieden en dat ze ook op hun handelen worden aangesproken?

Daarbij toont de minister zich positief over het idee van een *ambts-eed* voor de onderwijsbestuurder, waarin wordt uitgedrukt dat hij of zij dienstbaar zal zijn aan de kwaliteit van het onderwijs en daarover verantwoording schuldig is aan de betrokkenen bij het onderwijs, zoals de leerlingen of studenten, hun ouders, de docenten en andere leden van de schoolgemeenschap.

Dat idee van een ambts-eed of -gelofte sluit aan bij de *moreel-ethische verklaring* die bestuurders en commissarissen van financiële instellingen (zoals banken en verzekeringsmaatschappijen) sinds 1 januari 2013 moeten afleggen.² Men sluit niet uit dat het werkingsgebied van deze wettelijke regeling in de toekomst wordt uitgebreid naar lagere echelons binnen die instellingen.

Wes Holleman

ethische kroniek 18-2-2013

<http://www.onderwijsethiek.nl>

---

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/02/14/kamerbrief-met-reactie-op-rapport-niet-onwettig-wel-onwenselijk.html> (14/2/2013)
<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/01/21/kamerbrief-met-uitgebreide-reactie-op-rapport-amarantis.html> (21/1/2013)

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-26874.html> (17/12/2012); in de bijlage van dat document is de tekst van de voorgeschreven verklaring vermeld.